

Verksamhetsberättelse för räkenskapsperioden 2021

Det ekonomiska läget

Den globala ekonomins återhämtning efter nedgången som orsakades av coronapandemin fortsatte och var snabbare än väntat. Coronavaccinationer gjorde det gradvis möjligt att öppna upp i flera länder, även om nya varianter orsakade smittvågor. Omikronvarianten som spreds snabbt i slutet av året bröt sig effektivt genom vaccinationsskyddet och tvingade många länder att återinföra restriktioner.

Flaskhalsar i produktion och logistik bromsade den globala tillväxten och bidrog till de högsta inflationsnivåerna på flera årtionden. I slutet av året steg energipriserna kraftigt på grund av ett flertal faktorer, vilket särskilt i Europa urholkade hushållens köpkraft. I Kina avtog tillväxten tydligt då problem i fastighetssektorn och striktare reglering ledde till ökad osäkerhet och spänning på finansmarknaden.

I USA har tillväxten varit rekordartat kraftig. I Europa kom återhämtningen i gång och tillväxttakten har varit långsammare. Den ekonomiska volymen i USA har ökat och är i dag klart större än före pandemin, medan situationen i Europa fortfarande är oklar.

Penningpolitiken förblev stimulerande, även om flera centralbanker successivt börjat normalisera penningpolitiken. Pandemitiden väntas inte medföra några långsiktiga begränsningar av ekonomiernas produktionsförutsättningar.

Företagens resultat har över lag varit rätt starka till följd av återhämtningen och även resultaten för sista kvartalet 2021 väntas förbli goda. Positiva resultatförväntningar och goda ekonomiska utsikter bidrog till en stark marknadsutveckling.

Den finska ekonomin växte kraftigt under 2021. Återhämtningen och tillväxttakten överträffade förväntningarna. Flaskhalsarna och resursbristen som påverkade världshandeln återspeglades även i Finland. Trots det stärktes industrins produktionsvolym under året tillbaka till nivån före coronapandemin.

Det förbättrade konjunkturläget och förväntningarna om ökad produktion stärkte företagets förtroende för ekonomin och framtidsutsikter i alla de viktigaste branscherna.

Investeringarna uppskattas ha ökat betydligt under året. Ökade investeringar sätter fart på den ekonomiska omstruktureringen och skapar bättre förutsättningar för tillväxt i framtiden. Inflationen ökade även i Finland och konsumentpriserna steg.

Ett förbättrat sysselsättningsläge och ökade inkomstnivåer resulterade i en kraftig ökning av lönesumman i den privata sektorn. Ökad sysselsättning och en positiv utveckling av tillgångsvärdena har skapat ett gynnsamt läge för finansiering av pensioner. På längre sikt hotar dock pressade offentliga finanser att minska det ekonomiska spelrummet och även finansieringen av pensionerna. Stimulansåtgärderna som vidtagits under coronakrisen har varit nödvändiga, men har samtidigt lett till ökad offentlig skuldsättning.

Arbetspensionssystemet

Lagreformen som gäller familjepensioner slutfördes och trädde i kraft i början av 2022. De största ändringarna är att efterlevandepensionen blir tidsbestämd för alla som är födda 1975 eller senare samt att åldersgränsen för rätt till barnpension höjs från 18 till 20 år.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställde arbetspensionsförsäkringsavgifterna och avgiftsgrunderna för 2022. I den privata sektorn är den genomsnittliga ArPL-avgiften 24,85 procent av lönen. Arbetsgivarnas andel höjs med 0,45 procentenheter för att ta igen effekten av den tillfälliga sänkningen av arbetsgivarnas avgift på grund av coronapandemin 2020. Arbetsmarknadsorganisationerna har kommit överens om att underskottet som orsakades av den tillfälliga avgiftsnedsättningen kompenseras fullt ut genom att höja arbetsgivarnas avgifter 2022–2025.

Professor Torben M. Andersen gjorde en utvärdering av det finska pensionssystemet och dess framtidsutsikter på beställning av Pensionskyddscentralen. Finlands lagstadgade arbetspensionsförsäkringar står på en stark och stabil grund, men att utmaningar med finansieringen är att vänta på längre sikt.

Projektet för att slå samman pensionslagarna för den offentliga och den privata sektorn som pågått länge och som ingår i regeringsprogrammet slutade utan resultat, då arbetsgruppen som utrett frågan inte hittade en lösning på finansieringsrelaterade frågor.

Arbetspensionsavgifter och avkastningskrav på ansvarsskulden

I början av 2021 återställdes ArPL-avgiften till den normala nivån efter den tillfälliga nedsättningen på grund av coronasituationen under 2020. År 2021 uppgick den genomsnittliga ArPL-avgiften till 24,4 procent av lönerna, varav löntagarens avgiftsdel var 7,15 procent för personer under 53 år och över 62 år och 8,65 procent för 53–62-åringar. FöPL-avgiften för 2021 var 24,1 procent av den fastställda arbetsinkomsten för personer under 53 år och över 62 år och 25,6 procent för 53–62-åringar.

Avkastningskravet på ansvarsskulden utgjordes av fondräntan (3,00 procent), avsättningskoefficienten för pensionsansvaret och aktieavkastningskoefficienten. År 2021 var avsättningskoefficientens värde i genomsnitt cirka 1,37 procent. Aktieavkastningskoefficienten var 26,64 procent under 2021, varvid dess effekt på avkastningskravet var cirka 5,3 procentenheter. Som ränta för de äldsta återlånen och vissa andra poster används en beräkningsränta som var 4,75 procent under årets första hälft och 5,75 procent under årets andra hälft. Försäkringsavgiftsräntan som används vid beräkning av försäkringsavgiften var 2,00 procent under hela året.

Varmas ekonomiska utveckling

Varmas totalresultat enligt verkligt värde var 5 587 (-231) miljoner euro.

Varmas solvens låg på en stark nivå genom hela året. Varmas solvens förbättrades avsevärt under räkenskapsperioden och solvenskapitalet uppgick vid utgången av räkenskapsperioden till 16 890 (11 517) miljoner euro. Varmas pensionsmedel i förhållande till ansvarsskulden (solvensgraden) var 139,4 (129,3) procent. Solvenskapitalet var 2,0 (1,7) gånger högre än solvensgränsen, det vill säga på en betryggande nivå. Solvensgränsen justeras enligt placeringarnas riskfylldhet. Varma har som strategiskt mål att bibehålla sin starka solvens med hjälp av en stabil avkastning och en effektiv verksamhet.

Varmas placeringsavkastning till verkligt värde var 9 256 (1 372) miljoner euro, dvs. 18,5 (2,8) procent på det placerade kapitalet. Den ränta som gottskrivs ansvarsskulden var 3 769 (1 681) miljoner euro. Placeringsresultatet för 2021 uppgick således till 5 488 (-309) miljoner euro. Driftskostnaderna understeg omkostnadsdelarna i försäkringsavgifterna med 38 (39) procent, och omkostnadsöverskottet var 51 (49) miljoner euro. Försäkringsrörelsens resultat var 48 (22) miljoner euro och det övriga resultatet -1 (7) miljoner euro.

Varma betalar ut en procent av solvenskapitalet samt hela omkostnadsresultatet för 2021 som kundåterbäringar. Varmas starka solvens och effektiva verksamhet gynnar därmed Varmas kunder. I slutet av 2021 överfördes 222 (54) miljoner euro till det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret för att delas ut i form av kundåterbäringar. Överföringen till återbäringar utgjorde cirka 1,0 (0,3) procent av de försäkrades lönesumma. Kundåterbäringarna under referensåret 2020 var lägre på grund av en tillfällig nedsättning av arbetspensionsavgiften. För denna tid betalas inte kundåterbäringar som bygger på omkostnadsresultatet.

År 2021 var den sammanlagda ArPL-lönesumman för de försäkrade i Varma cirka 22,5 (21,1) miljarder euro. Lönesumman ökade med 6,6 procent jämfört med året innan. Bolagets premieinkomst var 5 635 (4 931) miljoner euro, varav ArPL-försäkringarna stod för 5 448 (4 746) miljoner euro och FöPL-försäkringarna för 186 (185) miljoner euro.

Vid räkenskapsperiodens slut var 571 229 (543 003) personer försäkrade i Varma. Antalet gällande försäkringar uppgick vid utgången av 2021 till 70 317 (66 078) och omfattade 40 023 (37 831) företagare och 531 206 (505 172) arbetstagare.

Under år 2021 trädde 3 728 (3 500) nya ArPL-försäkringar och 6 460 (5 638) nya FöPL-försäkringar i kraft.

Nettoresultatet av överföringsrörelsen 2021 var att ArPL-premieinkomst motsvarande 26 miljoner euro överfördes från Varma till andra pensionsbolag, medan nyförsäljningen av ArPL-försäkringar uppgick till 55 miljoner euro. Under räkenskapsperioden tog Varma emot försäkringsbestånd från pensionsstiftelser med en uppskattad sammanlagd ArPL-premieinkomst på 3 miljoner euro på årsnivå.

Varma tog under 2021 emot totalt 9,3 miljoner (9,5 miljoner) anmälningar om inkomst- och anställningsuppgifter från inkomstregistret. Inkomstuppgifter anmäls till inkomstregistret regelbundet efter varje löneutbetalning.

Varma betjänar försäkringstagarna förutom genom egen kundkontaktverksamhet även via If Skadeförsäkring Ab:s och Nordeakoncernens servicenät.

År 2021 utbetalades pensioner till ett bruttobelopp av sammanlagt 6 236 (6 028) miljoner euro. Antalet pensionstagare låg kvar på samma nivå som året innan och vid årets slut betalade Varma ut pension till 346 000 (347 000) personer.

År 2021 var Varmas totala handläggningstid för pensionsansökningar 18,8 dagar, vilket är 0,8 dagar kortare än den genomsnittliga handläggningstiden i arbetspensionsbranschen.

Varma fattade 21 131 (21 100) nya pensionsbeslut under året. Antalet nya pensionsbeslut ökade med 0,1 procent och det totala antalet pensionsbeslut minskade med -1,1 procent jämfört med 2020. Antalet ålderspensionsbeslut uppgick till 9 495 (9 173), antalet invalidpensionsbeslut till 5 672 (6 046) och antalet beslut om partiell förtida ålderspension till 2 484 (2 464). Antalet beslut om fortsatt tidsbunden pension var 4 671 (5 108) och antalet övriga beslut var 25 611 (24 894). Övriga beslut är bland annat beslut till följd av ändringar i rätten till pension, beslut om rehabiliteringsförmåner och förhandsbeslut. Andelen avslagna ansökningar bland de nya invalidpensionsansökningarna var 39,4 (37,0) procent. Av alla ansökningar gjordes 64 (61) procent på webben.

Ökningen av antalet invalidpensionsansökningar upphörde år 2020. Under 2021 tog Varma emot 4,1 procent färre invalidpensionsansökningar än året innan. Antalet nya invalidpensionsansökningar minskade med 8,4 procent. De vanligaste orsakerna till invalidpension var psykisk ohälsa (34,2 procent) samt sjukdomar i rörelseorganen (31,6 procent).

Under 2021 behandlade Varma 21 fall där covid-19 var en central orsak till arbetsoförmågan. Detta är få med tanke på det totala antalet invalidpensionsansökningar. Utifrån ansökningarna beviljades två personer invalidpensioner, åtta rehabiliteringsstöd och en partiellt rehabiliteringsstöd. Tio ansökningar avslogs.

Coronapandemin har haft omfattande konsekvenser i arbetslivet som påverkat såväl försäkrade som kundföretag i olika branscher på väldigt olika sätt. I början av pandemin upptäckte man att det blev enklare att balansera arbete och privatliv för folk som övergick till distansarbete. Detta ledde till en förbättring i den upplevda arbetsförmågan för många. Allteftersom pandemin blev alltmer utdragen kan arbetsmotivationen dock ha försämrats och riskerna för utbrändhet ha ökat. Allt arbete går inte att göra på distans och personer i sådana yrken kan ha utsatts för nya former av extra belastning under pandemitiden. Varma undersöker de snabba förändringar som skett i arbetslivet till följd av pandemin och i övrigt för att förutspå kundernas behov och anpassa våra tjänster därefter. Målet är att vara det bästa arbetspensionsbolaget på att förlänga arbetskarriärerna.

Varma har varit en föregångare inom arbetspensionsrehabilitering under många år och hänvisar aktivt kunder med risk för arbetsoförmåga till rehabilitering. Detta föregångarskap stärktes under 2021 genom pilottestning av nya metoder för yrkesinriktad rehabilitering, bland dem särskilt den nya arbetsträningssmetoden IPS. Varma utvecklade bevakningen av rehabiliteringens effektivitet genom en noggrannare uppföljning av arbetsprövningar samt genom att införa Förmågaren (Kykyviisari), en metod för mätning av klientens egen upplevelse av arbetsförmågan som utvecklats av Arbetshälsoinstitutet, som en del av Varmas rehabiliteringskoncept. För att styra utvecklingsarbetet tog Varma fram en rehabiliteringsvision som sträcker sig fram till år 2025.

Av Varmas kunder utnyttjar en större del rehabilitering för att återgå till arbetslivet än de som avgår med invalidpension. Trots alla utmaningar som coronapandemin medfört återvände 80 procent av Varmas kunder som ansökt om och genomgått rehabiliteringsprogram till arbetsmarknaden. Det vanligaste hotet mot arbetsförmågan bland Varmas rehabiliteringskunder var sjukdomar i rörelseorganen och det näst vanligaste var psykisk ohälsa.

Under 2021 minskade antalet rehabiliteringsansökningar och rehabiliteringsprogram med ungefär 4 procent. Coronatiden och de exceptionella förhållandena som pågått i två år kan ha lett till att vissa utmaningar med arbetsförmågan har gått obemärkta. Även antalet beslut om rätt till rehabilitering som lämnats i samband med invalidpensionsavgöranden minskade med 3 procent. Bland de olika rehabiliteringsformerna inriktades denna minskning på arbetsplatsrehabilitering. Cirka 70 procent av rehabiliteringen sker dock på arbetsplatser i form av arbetsprovning eller arbetsträning. Antalet rehabiliteringsprogram förblev på samma nivå som året innan.

Varma har ett landsomfattande nätverk av rehabiliteringspartner. År 2021 gick ungefär 71 procent av alla klienter som fått hjälp av våra rehabiliteringspartner vidare till att göra en rehabiliteringsplan och slutförde sina rehabiliteringsprogram. Cirka 9 procent av rehabiliteringsdeltagarna gjorde ingen plan, främst på grund av hälsorelaterade orsaker. Varma lyckades bättre än genomsnittet i den privata sektorn med sina rehabiliteringar.

Arbetspensionsbolagens hantering av risken för arbetsoförmåga ska vara riskbunden och Varma har under året stärkt detta genom att utveckla nya redskap för riskbedömning samt förnyat sina processer och sin servicemodell. Varma tog även fram en ny servicehelhet för att hjälpa sina kundföretag med att hantera risker för arbetsoförmåga. Varma införde nya digitala tjänster för ledning av arbetsförmågan och gav ut nytt digital innehåll om hantering av risker för arbetsförmåga i Varma-Akademien. Varma ökade även sina satsningar på gemensamt utvecklingsarbete med kunderna och på fördjupat samarbete med leverantörer av företagshälsovård inom olika delområden.

Antal försäkrade	31.12.2021	31.12.2020	Förändring
ArPL	531 206	505 172	26 034
YEL	40 023	37 831	2 192
Total	571 229	543 003	28 226

Antal försäkringar	31.12.2021	31.12.2020	Förändring
ArPL	30 294	28 247	2 047

Antal pensionstagare	31.12.2021	31.12.2020	Förändring
Deltidspension	15	31	-16
Delinvalidpension	3 260	3 279	-19
Partiell förtida ålderspension	6 148	5 522	626
Familjepension	50 215	50 518	-303
Invalidpension	16 352	17 454	-1 102
Ålderspension	258 445	258 463	-18
Förtida ålderspension	11 203	11 823	-620
Arbetslivspension	21	21	0
Sammanlagt ¹	345 659	347 111	-1 452
¹ FöPL-pensionstagare	28 699	28 898	-199
APL/FöPL-tilläggs pensionstagare	41 895	42 655	-760

Varmas onlinetjänst är en viktig kundservicekanal. På Varmas webbplats kan man beräkna en uppdaterad uppskattning av sin pension för den ålder då man har för avsikt att gå i pension. Av dessa beräkningar gjordes 98,1 (97,6) procent på webben. Via onlinetjänsten kan man även lämna in pensions- och rehabiliteringsansökningar och följa deras handläggning. Sammantaget uppgick webbansökningarna under året till 16 877 (15 817) stycken.

Med arbetspensionsutdraget kan de försäkrade kontrollera hur deras arbetspension har utvecklats. Sedan 2019 har uppgifter om betalda löner överförts automatiskt från inkomstregistret till pensionsutdragen. Pensionsutdragen kontrollerades 253 466 gånger via onlinetjänsten av totalt 204 771 personer. Till försäkrade som föredrar ett pappersutdrag skickar Varma pensionsutdrag vart tredje år. Under 2021 skickade Varma ut 175 000 (197 000) pensionsutdrag.

Ansvarsskulden

Varmas ansvarsskuld ökade med 11,0 (5,5) procent till 45 225 (40 726) miljoner euro. I ansvarsskulden ingår förutom de ökade försäkringsavgifts- och ersättningsansvaren även det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret, som används för kundåterbäringar, till ett belopp av 222 (54) miljoner euro, det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret som ingår i solvenskapitalet, till ett belopp av 2 339 (1 393) miljoner euro och det tilläggsförsäkringsansvar som är bundet till aktieavkastningen till ett belopp av 2 434 (775) miljoner euro.

Förändringar i försäkringsbeståndet

Varma tog under räkenskapsperioden emot försäkringsbestånd från pensionsstiftelser. Pensionsansvaret som överfördes till Varma uppgick till totalt 47 miljoner euro och de överförda pensionsmedlen till totalt 60 miljoner euro. Från Varma överfördes inga försäkringar till pensionsstiftelser under räkenskapsperioden.

Dessutom överfördes försäkringsbestånd till Varma från konkursboet för bränslehandlarnas pensionskassa Viabek. Pensionsansvaret som överfördes till Varma uppgick till 61 miljoner euro. I samband med ansvaret överfördes inte tillgångar som motsvarade utjämningsansvaret eller det till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvaret, vilket medförde en försäkringsteknisk förlust på 3 miljoner euro. Pensionsmedlen som överfördes till Varma uppgick till 37 miljoner euro.

Placeringsverksamheten

Avkastningen på Varmas placeringar slog under 2021 nytt rekord med 18,5 (2,8) procent. Varmas placeringsavkastning utvecklades starkt genom hela året, även om turbulensen på aktiemarknaden tilltog mot slutet av året. De största drivkrafterna bakom avkastningen var stigande aktiekurser och den utmärkta utvecklingen inom onoterade placeringar som höll i sig genom hela året. Vid årets slut uppgick värdet på Varmas placeringar till 59 024 (50 157) miljoner euro och solvensgraden steg till 139,4 (129,3) procent.

År 2021 var ett mycket starkt år på placeringsmarknaden. Aktieavkastningen blev exceptionellt hög tack vare företagens snabba återhämtning samtidigt som kapitalflöden styrdes från räntepaceringar till aktiemarknaden. Aktierna som presterade bäst blev färre och de amerikanska storföretagens överlägsenhet blev alltmer tydlig under årets lopp. Avkastningen på statslån blev negativ på många marknader till följd av stigande räntor. Risktilläggen på företagslånen förblev måttliga och fluktuerade relativt lite. På tillväxtmarknaderna blev skillnaderna i avkastningsutvecklingen stora under rapporteringsperioden och särskilt i Kina pressade osäkerheten kring den ekonomiska tillväxten ner avkastningen både på aktie- och räntemarknaden. Råvarupriserna steg kraftigt i takt med återhämtningen av den totala efterfrågan samtidigt som utbudet förblev relativt stabilt. Oro för inflation orsakade stundvis osäkerhet, men centralbankernas normalisering av penningpolitiken inleddes långsamt och ledde under 2021 inte till någon långvarig turbulens på marknaden.

Varmas placeringsavkastning drevs under 2021 av aktierna, bland vilka särskilt kapitalplaceringarna uppvisade en exceptionellt hög avkastning. Även Varmas hedgefonder gav en mycket stark avkastning som klart överskred tillgångsklassens utveckling i stort. De stigande räntorna innebar att avkastningen på räntepaceringar, med undantag för lånefordringar, blev blygsam. Fastigheterna såg däremot en positiv avkastningsutveckling trots den rådande osäkerheten inom fastighetssektorn. Den genomsnittliga nominella

avkastningen på placeringar under fem år var 7,6 procent och under tio år 7,1 procent. Den motsvarande reella avkastningen var 6,3 respektive 5,8 procent.

De noterade aktieplaceringarna avkastade 26,4 (5,2) procent. Skillnaderna i avkastningsutvecklingen mellan olika geografiska områden och branscher var påtagliga. Amerikanska och finska aktier utvecklades bäst, aktier på tillväxtmarknaderna svagast. Kapitalfondernas rapporterade avkastning steg till rekordhög 49,6 (7,8) procent. Även de onoterade aktierna uppvisade en exceptionellt stark avkastning med 26,3 (8,6) procent.

Avkastningen på ränteplaceringar var blygsam: 1,9 (1,9) procent. Statsobligationernas avkastning blev negativ, -1,2 (6,1) procent, till följd av ränteökningar från tidigare exceptionellt låga nivåer. Företagslånen uppvisade en måttlig avkastning, då företagslånen med lägre kreditvärdighet fick stöd av den snabba tillväxten och en hög riskapitet på marknaden. Företagsobligationerna avkastade sammanlagt 4,2 (1,0) procent. Lånefordringarna såg en stark utveckling och avkastningen uppgick till 5,4 (0,5) procent. De övriga finansmarknadsinstrumenten visade en negativ avkastning på -0,9 (-1,0) procent.

Fastighetsplaceringarnas avkastning steg till 5,9 (2,0) procent och särskilt fastighetsfonderna presterade återigen starkt. De direkta fastighetsplaceringarna avkastade 4,1 (3,4) procent och fastighetsfonderna 8,5 (-0,2) procent. Bygglov för Katajanokan Laituri, Varmas träbyggnad med kontors- och affärslokaler samt hotell på Skatudden, vann laga kraft i december. Byggnaden kommer att inrymma Stora Ensos huvudkontor, ett lyxhotell, caféer och restauranger som är öppna för allmänheten samt konferenslokaler. På byggarbetsplatsen har man hittills lyckats återvinna 99,5 procent av rivningsavfallet.

Avkastningen på Varmas övriga placeringar uppgick år 2021 till hela 15,3 (-2,0) procent. Avkastningen på övriga placeringar avspeglar så gott som helt och hållet utvecklingen för hedgefonder, som gynnades av den ekonomiska återhämtningen, stigande bostadspriser och den positiva utvecklingen på kreditmarknaden.

Varma har placeringar noterade i dollar i hedgefonder, aktier, företagslån och kapitalfonder. I enlighet med placeringspolicyn är en del av valutakursrisken skyddad. Operativt sett hanteras valutarisken som en helhet. I resultatsiffrorna ingår valutaeffekten i avkastningen inom de olika tillgångsklasserna. Den amerikanska dollarn stärktes gentemot euron under 2021, vilket gynnade placeringsavkastningen.

Inom placeringsverksamheten låg fokus på att trygga en stark solvens, mångsidig spridning av placeringar och en stark satsning på riskhantering. I riskhanteringen användes derivat i säkringssyfte och för att reglera risknivån i portföljen.

Marknadsrisken för placeringar utgör den största risken för bolagets resultat och solvens. Aktier står för den klart största andelen av placeringarnas marknadsrisk. VaR-talet, som anger den totala risken i Varmas placeringar, var 2 242 (3 123) miljoner euro.

Principerna för Varmas ägarstyrning

Viktiga principer i Varmas ägarstyrning är att de företag där Varma är ägare har en högklassig förvaltning, att verksamheten är transparent, att möjligheterna att påverka utnyttjas aktivt och att incitamentsystemen för nyckelpersoner följs upp. Principerna uppdaterades i slutet av 2019 och finns att läsa på Varmas webbplats. För att komplettera ägarstyrningsprinciperna publicerade Varma år 2020 sina principer för aktivt ägande och påverkan. Aktivt ägande och påverkan är ett sätt att främja ansvarsfull företagsverksamhet och hållbar värdeutveckling på längre sikt.

Varma var 2021 representerat på bolagsstämmor för 87 finska och 162 utländska bolag samt i aktieägarnas nomineringsråd för 27 bolag. År 2021 utökade vi våra tillvägagångssätt vid röstning på bolagsstämmor som bygger på våra principer för ägarstyrning till att omfatta utländska bolagsstämmor och utnyttjade vår rösträtt på 162 utländska bolagsstämmor. Vi röstade i regel på bolagsstämmor för sådana bolag där vårt innehav överskrider 0,5 procent eller där innehavet i övrigt är betydande. Dessutom röstade vi på bolagsstämmor för de globala företagen som ingår i vår hållbara aktieportfölj. På bolagsstämmorna understödde vi förslag från aktieägare om rapportering av klimatrisker. På Varmas webbplats finns en förteckning över Varmas deltagande i valberedningar samt röstning på bolagsstämmor för olika börsbolag.

Driftskostnader

Varma operativa effektivitet är hög. För de driftskostnader som ska täckas med försäkringsavgifternas omkostnadsinkomst använde Varma 62 (61) procent av de erhållna omkostnadsdelarna som ingår i arbetspensionsförsäkringsavgifterna. Effektiv hantering av driftskostnaderna utgör ett centralt mål och Varma satsar också på att utveckla sin operativa effektivitet. En effektiv verksamhet gynnar kunderna i form av kundåterbäringar. Varma strävar efter att förvalta både nuvarande och framtida pensionstagares tillgångar så effektivt som möjligt. Från och med början av 2023 planeras en ändring när det gäller försäkringsavgiftens omkostnadsdel som innebär att arbetspensionsbolagets operativa effektivitet minskar avgiften. Varma är väl förberett på den kommande förändringen tack vare sin effektiva verksamhet.

Högre effektivitet förutsätter kontinuerlig styrning av personalresurserna, och i synnerhet IT-systemkostnaderna som står för merparten av Varmas driftskostnader. De totala driftskostnaderna steg med 18 procent och uppgick till 130 (110) miljoner euro. Ökningen beror främst på högre förvaltningskostnader inom placeringsverksamheten och ökade anskaffningsutgifter för försäkringar samt på att Pensions-skyddscentralens kostnadsandel återgick närmare 2019 års nivå.

Varma deltar aktivt i utvecklingen och administrationen av arbetspensionsbranschens gemensamma datasystem. Varma förutsätter kostnadseffektivitet även av gemensamma system och transparens i kostnaderna.

Personalen

Nedanstående tabell anger det genomsnittliga antalet anställda i moderbolaget och de utbetalda lönerna under räkenskapsperioden.

	2021	2020	2019	2018	2017
Personal i genomsnitt	527	537	537	532	524
Löner och arvoden, mn euro	43,6	37,7	37,6	40,1	39,3

Det genomsnittliga antalet anställda i Tieto Esy Ab, som fogats till koncernbokslutet genom kapitalandelsmetoden, var 36 (38) år 2021.

Vid utgången av året arbetade 17 (17) procent av Varmas anställda med pensionstjänster, 11 (17) procent med försäkrings- och aktuarietjänster, 16 (10) procent med kundservice, 14 (14) procent med hantering av risken för arbetsoförmåga, 14 (14) procent inom placeringsfunktionen och 28 (28) procent inom övriga funktioner.

Varma genomförde i början av 2021 en omorganisering av sin försäkringstjänst och kundfunktion för att garantera en smidigare kundupplevelse och för att effektivisera verksamheten. Samarbetsförhandlingarna omfattade 127 arbetstagare. Merparten av arbetstagarna som omfattades av förhandlingarna fortsatte i befintliga eller nya uppgifter på Varma. Anställningsförhållandet upphörde för 12 personer till följd av omstruktureringen.

Kompletterande uppgifter om Varmas personal återfinns även under rubriken Ansvar för Varmas anställda i avsnittet icke finansiella uppgifter i denna verksamhetsberättelse.

Koncern- och intressebolag

I slutet av 2021 omfattade Varmakoncernen 110 (119) dotterbolag och 19 (20) intressebolag. De viktigaste dotter- och intressebolagen är Tieto Esy Ab (50,1 procent), Alcobendas Investments SL (50,0 procent) och CMCV Kungens Kurva HoldCo AB (45,0 procent). Därtill äger Varmakoncernen 50 procent av garantikapitalet i Ömsesidiga försäkringsbolaget Kaleva. Merparten av dotter- och intressebolagen är fastighetsbolag.

Bolagets förvaltning

Rösträtt på Varmas bolagsstämma innehas av försäkringstagarna och de försäkrade i Varma. Varmas ordinarie bolagsstämma hölls 16.3.2021. Bolagsstämman valde sex nya ledamöter till förvaltningsrådet. Till nya medlemmar av förvaltningsrådet valdes Ari Akseli, Kim Forsström, Heljä Misukka, Mika Rautiainen, Eeva Sipilä och Pekka Tiitinen. Bolagsstämman fastställde bokslutet och beviljade ledamöterna i styrelsen och förvaltningsrådet samt verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 2020.

Som ledamöter i förvaltningsrådet fortsatte Christoph Vitzthum (ordförande), Petri Vanhala (vice ordförande), Satu Wrede (vice ordförande), Juri Aaltonen, Kari Ahola, Eero Broman, Petri Castrén, Lasse Heinonen, Marko Hovinmäki, Olavi Huhtala, Mika Joukio, Jukka Jäämaa, Risto Kalliorinne, Ilkka Kaukoranta, Mari Keturi, Ville Kopra, Tapio Korpeinen, Pekka Kuusniemi, Päivi Leiwo, Johanna Moisio, Teo Ottola (avgick ur förvaltningsrådet 31.12.2021), Perttu Puro, Jari Suominen, Jorma Vehviläinen, Anssi Vuorio och Sauli Väntti.

Varmas förvaltningsråd konstituerade sig på sitt sammanträde 26.5.2021. Som förvaltningsrådets ordförande fortsatte Christoph Vitzthum och som vice ordförande Petri Vanhala och Satu Wrede.

Varmas revisor var revisionssammanslutningen Ernst & Young som utsåg CGR Antti Suominen till huvudansvarig revisor.

Varmas styrelse har sedan början av 2021 bestått av Jari Paasikivi (ordförande), Jaakko Eskola (vice ordförande), Antti Palola (vice ordförande), Riku Aalto, Anu Ahokas (från och med 1.4.2021), Eila Annala (fram till 31.3.2021), Rolf Jansson, Ari Kaperi, Jyri Luomakoski, Petri Niemisvirta, Pekka Piispanen, Saana Siekkinen och Mari Walls samt ersättarna Jouni Hakala, Risto Penttinen och Timo Saranpää.

Varmas förvaltningsråd valde 1.12.2021 Teo Ottola till ny styrelseledamot och Kari Välimäki till ny ersättare från och med 1.1.2022. Styrelseordförande Jari Paasikivi och styrelseledamot Rolf Jansson lämnade Varmas styrelse 31.12.2021. På sitt möte 14.12.2021 valde styrelsen Jaakko Eskola till ny ordförande samt Risto Penttinen till ny vice ordförande från och med 1.1.2022, medan Antti Palola fortsätter som vice ordförande.

Varma har på sin webbplats publicerat en uppdaterad bolagsstyrningsrapport som grundar sig på rekommendationerna i den finska koden för bolagsstyrning.

Eget kapital

Varmas eget kapital på 137 miljoner euro består av en grundfond på 12 miljoner euro, övriga fonder på 115 miljoner euro, 3 miljoner euro i balanserade vinstmedel från tidigare räkenskapsperioder samt räkenskapsperiodens vinst på 7 miljoner euro.

Riskhantering

Målet för Varmas riskhantering är att fastställa en riskaptit och utifrån den identifiera och hantera samtliga risker som bolaget exponeras för och som orsakas av eller ingår i dess verksamhet, samt säkerställa verksamhetens kontinuitet. Som ansvarsfull aktör är det viktigt för Varma att bolagets lagstadgade uppgift att verkställa pensionskyddet tryggas och utförs på ett effektivt sätt i alla lägen.

Varmas styrelse genomför årligen en risk- och solvensbedömning i enlighet med lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Bedömningen uppdaterades i slutet av 2021. Varmas riskhantering styrs dessutom av principerna för riskhanteringssystemet som godkänns årligen av styrelsen. På bolagsnivå utgör riskhanteringen en del av ekonomi- och aktuariefunktionen. På så sätt säkerställer bolaget att riskhanteringen är oberoende av de verksamheter som tar riskerna.

Som arbetspensionsförsäkrare är Varmas mest betydande risker förknippade med solvenshanteringen, där den största enskilda riskfaktorn utgörs av placeringarnas avkastningsutveckling. När placeringarnas avkastning överstiger avkastningskravet för ansvarsskulden förbättras bolagets solvensgrad och när avkastningen understiger kravet försämras solvensgraden. Principerna för hanteringen av placeringsrisker fastställs i bolagets

placeringsplan som utarbetas av styrelsen. I planen dokumenteras bland annat allmänna mål för betryggande placeringar, målen för placeringarnas spridning och likviditet samt principerna för valutarörelsen. Styrelsen bedömer riskerna i bolagets placeringar i fråga om värdförändring, förväntad avkastning, trygghet och valutarörelse samt bolagets risktolerans när det gäller placeringar inklusive en bedömning av solvensställningens utveckling.

År 2021 bestod de viktigaste övriga riskerna även fortsättningsvis av de förändringar som coronapandemin medfört i verksamheten samt i att säkerställa dess kontinuitet i en situation där samtliga anställda övergick till distansarbete. Att trygga verksamhetens kontinuitet låg även i fokus i samband med externa IT-tjänster. Ytterligare risker hänförde sig till verksamhetsutvecklingen i en föränderlig affärsmiljö. I noterna till bokslutet ingår mer detaljerade redogörelser över strategiska försäkrings-, placerings- och operativa risker, inklusive kvantitativa uppgifter.

Företagsansvar

Varmas företagsansvarsprogram fastställer de viktigaste hållbarhetsrelaterade aspekterna för bolaget. Fokusområden är främjande av arbetsförmåga och arbetslivskvalitet, kampen mot klimatförändringarna, etisk affärsverksamhet, öppen kommunikation samt ansvar för bolagets anställda.

Varma har bedömt företagsansvarsriskerna i anslutning till sin verksamhet och sina affärsrelationer och använder sig av heltäckande hanteringssystem och processer som med hänsyn till riskerna är tillräckliga och ändamålsenliga för att säkerställa skälig aktsamhet.

Varmas mål och åtgärder i anslutning till företagsansvar beskrivs i en separat rapport som utarbetats enligt riktlinjerna i GRI (Global Reporting Initiative) och som ingår i årsredovisningen som publiceras på Varmas webbplats i mars.

Rapportering av icke finansiella uppgifter

Beskrivning av affärsmodellen

Varmas grundläggande uppgift, att trygga pensionerna, innebär ett stort ansvar. Företagsansvar är ett av Varmas strategiska fokusområden. När det gäller Varmas verksamhet och leveranskedja är det viktigaste att sörja för personalen och ta ansvar för miljön. I fråga om miljöansvar, socialt ansvar, personalansvar, respekt för de mänskliga rättigheterna samt förebyggande av korruption och mutor är placeringsverksamheten Varmas största möjlighet att påverka. De viktigaste ansvarsrelaterade riskerna kan om de realiserar påverka Varmas verksamhet bland annat i form av ekonomiska förluster eller minskat förtroende för bolaget bland dess intressenter.

Företagsansvar på Varma styrs förutom av bolagets strategi och värderingar även av interna principer, till exempel uppförandekoden, policyn mot mutor och uppförandekoden för leverantörer. Varma publicerade i början av 2021 en skattepolicy som fastställer Varmas skattestrategi och skatteprinciper.

Verksamheten styrs dessutom av Varmas företagsansvarsprogram som inkluderar konkreta mål och åtgärder på kortare sikt. Ansvarsfull placeringsverksamhet på Varma styrs av principerna för ansvarsfulla placeringar, principerna aktivt ägande och påverkan, klimatpolicyn för placeringar, ägarstyrningsprinciperna samt årliga mål för ansvarsfulla placeringar. Varmas styrelse har godkänt ovanstående principer och företagsansvarsprogrammet. De årliga målen för ansvarsfulla placeringar godkänns av placeringsfunktionens ledningsgrupp.

Varmas styrelse bedömer fullföljandet av principerna för ansvarsfulla placeringar två gånger om året. År 2021 behandlade styrelsen aktuella frågor inom hållbarhet och ansvarsfulla placeringar samt hur hållbarhetsfrågor kan integreras i placeringsfunktionens ersättningsystem. Styrelsens revisionsutskott gick igenom olika klimatscenarier och relaterade klimatrisker. Varmas ledningsgrupp behandlar alla viktiga beslut som berör utveckling av hållbarheten och deltog under 2021 aktivt i utvecklingen av Varmas företagsansvarsprogram.

Ansaret för hållbarhetsfrågor i Varmas ledningsgrupp innehades 2021 av direktören för HR, kommunikation och samhällsansvar. Varma har en samhällsansvarschef som koordinerar bolagets hållbarhetsrelaterade åtgärder och kommunikation med stöd av en hållbarhetsexpert. Inom placeringsfunktionen finns en direktör för ansvarsfull placeringsverksamhet som har till uppgift att utveckla och samordna ansvarsfulla placeringar inom olika tillgångsklasser. I början av 2022 sammanställdes allt hållbarhetsarbete inom Varma i en helhet som leds av placeringsfunktionens direktör för placeringar och samhällsansvar.

Hållbarhetsaspekterna i Varmas egen verksamhet är integrerade i bolagets compliancefunktion, till exempel till den del som kraven i uppförandekoden härstammar från lagstiftning som är bindande för organisationen. År 2021 fungerade Varmas direktör för juridiska ärenden som Compliance Officer. I början av 2022 avskildes rollen som Compliance Officer från juridikfunktionen. Varmas Compliance Officer rapporterar administrativt sett till verkställande direktören.

Varma förbinder sig i sitt hållbarhetsarbete till FN:s Global Compact och dess principer, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter samt FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (Principles for Responsible Investment, PRI). Varma rapporterar årligen om ansvarsfulla placeringar i enlighet med PRI:s ramverk.

Socialt ansvar

Socialt ansvar innebär inom Varma ett högklassigt och smidigt verkställande av pensionskyddet, stöd för arbetsförmågan bland Varmas kunder, ansvar för Varmas personal samt respekt för mänskliga rättigheter i all verksamhet.

Ansvar för kunder

Varma har vidareutvecklat handlägningsprocessen för pensionsansökningarna för kunderna ska få sina pensionsbeslut snabbare. År 2021 var den genomsnittliga handläggningstiden för samtliga pensionsansökningar 19 (19) dagar. Handläggningstiden är en dag kortare än branschgenomsnittet. Varmas mål är att undvika inkomstavbrott för personer som går i pension och att betala ut pensionen till bankkontot redan samma månad som pensionen inleds. Under året uppfylldes detta mål för 86,6 procent av alla nya pensions-tagare.

Varmas ambition är att förlänga tiden i arbetslivet genom att minska antalet invalidpensioner samt genom bättre ledning av arbetsförmågan och effektiv rehabilitering. År 2021 var avgiftsklassen för invalidpension bland Varmas kundföretag i genomsnitt 3,4 (3,5). Av alla rehabiliteringsdeltagare som själv ansökt om rehabilitering och slutfört rehabiliteringsprocessen återgick 80 (83) procent, det vill säga 1 176 (1 170) personer tillbaka till arbetslivet under året.

Under 2021 avslog Varma 39,4 (36,9) procent av alla nya invalidpensionsansökningar. Andelen avslagna ansökningar i privata sektorn var 37,7 (36,4) procent. Besvärnämnden för arbetspensionsärenden ändrade Varmas beslut om invalidpension i 13,1 (12,3) procent av alla handlagda fall. Motsvarande siffra för hela privata arbetspensionssektorn var 10,6 (11,3) procent.

Ansvar för Varmas anställda

Varma tar ansvar för personalens arbetshälsa och kompetens samt för ett jämställt och jämlikt bemötande. Under 2021 utmanade den varierande coronasituationen bolaget att utveckla nya arbetssätt och gemensamma rutiner. Varma övergick till en hybrid vardag genom att skapa förutsättningar för både fysiska möten och distansmöten på webben. Varma satsade på att upprätthålla personalens arbetsförmåga, förnyade bolagets mötesrutiner och såg till att heltäckande och ständigt uppdaterade anvisningar fanns tillgängliga. Särskilt fokus ägnades åt kvaliteten på chefsarbetet. För att säkerställa coronasäkra lokaler införde Varma bland annat restriktioner vad gäller lokalernas användning samt fysiska möten och resor, effektiviserade städningen, införde rekommendationer om munskydd på kontoren samt gav ut riktlinjer om vaccinationer och coronatestning.

PeoplePower-indexet i Varmas årliga personalundersökning som mäter arbetstillfredsställelsen och personalens engagemang låg på 76,8 (78,1). Resultatet gav Varma för fjärde gången i rad en plats på listan över Finlands mest inspirerande arbetsplatser.

Hur jämställdhet och likabehandling uppnås och upplevs på Varma mäts i en enkät vartannat år. Resultaten används för att identifiera utvecklingsområden. Nästa enkät genomförs 2022.

Utvecklingsområdena som identifieras i enkäten används till grund för åtgärder för att främja jämställdhet och likabehandling. År 2021 inkluderade Varmas jämställdhets- och likabehandlingsarbete bland annat personalutbildning om inkluderande bemötande, en tillgänglighetskartläggning av kontoret på Sundholmen samt fokus på jämlik behandling av anställda på Varmas olika verksamhetsställen.

Respekt för mänskliga rättigheter

Ingen betydande risk för brott mot de mänskliga rättigheterna har konstaterats i Varmas egen verksamhet. För att ytterligare fördjupa vår förståelse av människorättsrelaterade konsekvenser och risker fortsatte Varma under 2021 processen för att kartlägga iakttagandet av mänskliga rättigheter i Varmas egen verksamhet samt i vår leveranskedja och placeringsportfölj. Kartläggningens syfte är att ta fram tillvägagångssätt för kontinuerlig uppföljning av mänskliga rättigheter samt tillhörande verksamhetsprinciper. Under året inledde Varma dessutom kurser om människorättsansvar. Kurserna inriktas på verksamheter där vi identifierat potentiella eller faktiska människorättskonsekvenser, till exempel i leveranskedjan och placeringsverksamheten.

Respekt för de mänskliga rättigheterna som en del av placeringsprocessen var årets huvudtema inom ansvarsfull placeringsverksamhet på Varma. För hedgefondernas och fastighetsfondernas del undersökte Varma vilka fonder som har undertecknat FN:s Global Compact eller har infört en policy för ansvarsfulla investeringar i enlighet med Global Compact samt om kränkningar av mänskliga rättigheter förekommit i fonderna och hur man i så fall har ingripit i situationen.

Statliga människorättskränkningar kan vara omfattande och har inom Varma bevakats med hjälp av FN:s hållbarhetsindex SDG Index. Indexet rankar länder i fråga om mänskliga rättigheter till exempel utifrån målen för hållbar utveckling som länderna själva ställt upp för sig och som är kopplade till FN:s deklaration om mänskliga rättigheter. År 2021 utvecklade Varma dessutom nya sätt att analysera hållbarheten i olika länder, till exempel hur FN:s globala mål för hållbar utveckling uppfylls, samt en förbättrad bevakning av korruption och politisk stabilitet.

Etisk verksamhet och hållbar leveranskedja

Säkerställande av en etisk verksamhet

Varma förbinder sig i sin uppförandekod till bland annat god försäkringssed, bekämpning av svart ekonomi, förebyggande av mutor och principerna för ansvarsfull placeringsverksamhet.

Varmas uppförandekod fastställer tillvägagångssätten för förebyggande av mutor och korruption, bland annat anvisningar om att ge eller ta emot gåvor och representation samt om att undvika intressekonflikter. Till stöd för uppförandekoden finns en webbkurs som personalen genomgår vartannat år. Den senaste webbkursen som hölls hösten 2020 genomfördes av hela personalen (100 procent). Uppförandekoden kompletteras av Varmas övriga riktlinjer och anvisningar om dataskydd, integritetsskydd och identifiering av penningtvätt.

Varma har en oberoende whistleblowing-kanal där man kan anmäla allvarliga överträdelser anonymt. Bakgrunden till kanalen är ett EU-direktiv om anmälning av överträdelser inom bland annat offentliga inköp och finansiella tjänster samt frågor som rör konkurrens, mutor och korruption. Under år 2021 gjordes totalt 16 anmälningar via kanalen. Ingen av dessa berörde en överträdelse i enlighet med direktivet. Fem av anmälningarna berörde kundbetjäningen och fem invalidpensioner som eventuellt beviljats på felaktiga grunder. Dessutom gjordes enstaka anmälningar om bland annat Varmas marknadsföring.

Hantering av leveranskedjans samhällsansvar

Varma har genomfört en kartläggning av sin leveranskedja för att undersöka hanteringen av hållbarhetsfrågor och tagit fram kriterier som ingår i uppförandekoden för leverantörer (Supplier Code of Conduct). Varmas direkta tjänsteleverantörer, dvs. leverantörer i första ledet, ska förbinda sig till att följa uppförandekoden och kraven inkluderas som en del av avtalen. Direkta tjänsteleverantörer är ansvariga för sina egna upphandlingskedjor och skyldiga att säkerställa att Varmas hållbarhetskrav uppfylls.

Kraven gäller bland annat god affärspraxis, bekämpning av mutor, mänskliga rättigheter, arbetarskydd och arbetshälsa samt miljöhänsyn. Vad gäller miljöaspekter uppmanas leverantörer att tillämpa certifierade miljöledningssystem eller dokumenterade rutiner för hantering av miljöfrågor. Uppförandekoden inkluderar även anmälningsskyldighet och tillstånd till inspektioner.

Under 2021 förnyade Varma sin avtalshantering. Målet är att minska avtalsrelaterade risker genom ett enhetligt system för avtalshantering och att erbjuda handledning i avtals- och upphandlingsprocesser. Samtidigt kan vi bättre än tidigare säkerställa att hållbarhetskraven på leverantörer inkluderas i avtalen. Vid utgången av 2021 omfattades en del av Varmas funktioner av det nya avtalssystemet och de övriga kommer att övergå till det under 2022. Dessutom har Varma under 2021 preciserat bolagets gemensamma inkösprinciper. Principerna främjar enhetliga, transparenta och ansvarsfulla inköp.

Inom placeringsverksamheten är förhindrande av penningtvätt och efterlevnad av handelssanktioner en viktig del av en hållbar leveranskedja. Tillvägagångssätt för förhindrande av penningtvätt och efterlevnad av internationella handelssanktioner ingår i Varmas riskbedömning för penningtvätt. Utbildning på temat arrangeras regelbundet för personalen. Vid kapital-, hedgefonds- och fastighetsplaceringar ingår förhindrande av penningtvätt i den juridiska due diligence-processen och bekräftas vid behov genom avtal. Kontinuerlig uppföljning sker dessutom som en del av marknadsbevakningen. Vid direkta fastighetsplaceringar är de huvudsakliga metoderna för förhindrande av penningtvätt identifiering av den verkliga förmånstagaren för hyresgäster och hyresbolag, utredning av hyresgästens verksamhet, anmälning av misstankar om penningtvätt till Centralkriminalpolisen, riskbedömningar för penningtvätt, utbildning av personalen samt förvaring av uppgifter.

Det första ledet i Varmas leveranskedja finns i princip enbart i Finland: år 2021 kom 98,5 procent av inköpen från Finland. Återstående 1,5 procent kom från USA, Frankrike, Storbritannien, Irland och andra europeiska länder. Varmas största inköp hänförde sig till byggprojekt, fastighetsunderhåll samt datasystem.

Varma har tagit fram och infört principer för cirkulär ekonomi vid renovering, nybyggnad och underhåll av fastigheter. Avsikten med principerna är att styra byggarbetet och byggnadernas underhåll mot koldioxidsnåla och hållbara lösningar.

Hållbarhetsbedömning av placeringsobjekt och aktivt ägande

Aktivt ägande och påverkan tillhör hörnstenarna i en ansvarsfull placeringsverksamhet. Varma förutsätter att placeringsobjekten utöver nationell lagstiftning även följer internationella normer och avtal, vanligtvis principerna i FN:s Global Compact, och att de respekterar de mänskliga rättigheterna.

För att övervaka efterlevnaden av normer anlitar Varma en extern serviceproducent som upprätthåller en databas över företagen samt deras bekräftade och misstänkta överträdelser. År 2021 omfattade denna övervakning 49 procent av Varmas noterade placeringar. För fondplaceringarnas del ansvarar fondförvaltarna för övervakningen av hållbarhetsnormer.

Varma klassificerar normöverträdelser bland sina direkta aktie- och obligationsplaceringar i tre kategorier: den svarta listan, dvs. uteslutna placeringsobjekt, placeringsobjekt med pågående påverkansprocess och placeringsobjekt inkluderade på en bevakningslista. År 2021 kontaktade vi fyra företag i samband med påverkansprocessen. Samtliga fall berörde sociala frågor och särskilt mänskliga rättigheter eller organisationsfrihet.

På etiska grunder utesluter Varma direkta placeringar i företag som fokuserar på tillverkning av tobak samt företag som tillverkar kontroversiella vapen, till exempel kärnvapen, truppminor, klusterbomber och kemiska eller biologiska vapen.

Varma har av klimatskäl uteslutit direkta aktieplaceringar i företag där mer än 30 procent av omsättningen kommer från sten- eller brunkolsbaserad verksamhet. Varmas mål för sina direkta placeringar är att övertyga bolagen att stänga sina kolkraftverk senast 2030.

Varma påverkar även verksamheten för bolagen i sin portfölj genom att medverka i nomineringsutskott och delta i bolagsstämmor. Under 2021 fanns anställda från Varma med som valberedningsrepresentanter i 27 bolag och Varma deltog i 87 finska och 162 utländska bolagsstämmor.

Miljöklassificeringar är en konkret metod för bedömning och utveckling av hållbarheten för fastigheter. Varmas mål är att miljöcertifiera samtliga betydande byggnader enligt BREEAM före 2025. Syftet med kvalitetsledningssystemet är särskilt att förbättra uppföljningen och verifieringen av byggnadernas energieffektivitet. Målet är att uppnå nivån Good eller Very Good. Varma har certifierat kontors- och affärsfastigheter sedan 2016 och har under 2021 inlett BREEAM-certifiering av bostadshus.

Under 2021 fick totalt 9 byggnader ägda av Varma BREEAM-certifikatet In-Use. Vid utgången av 2021 hade Varma totalt 62 miljöcertifierade byggnader, vilket utgör (50) 42 procent av vårt direkt ägda fastighetsbestånd.

Miljöansvar

Varma följer upp miljökonsekvenserna av bolagets egen verksamhet (dvs. miljökonsekvenserna för Varmas kontorshus och arbetet som utförs där) samt bland Varmas leverantörer och placeringsobjekt. Varmas största möjligheter att påverka ligger i placeringsverksamheten, men å andra sidan kan placeringsobjektens miljörisiker även påverka Varmas placeringsavkastning.

Miljökonsekvenser av Varmas egen verksamhet

Miljökonsekvenserna av Varmas verksamhet hanteras med hjälp av WWF:s Green Office-system. Vårt kontor på Sundholmen innehar förutom Green Office-certifikatet även miljöklassificering på högsta nivå i form av BREEAM Excellent-certifikatet.

Koldioxidavtrycket för vår egen verksamhet har minskat med 84 procent från utgångsnivån år 2015. För att minska koldioxidavtrycket använder vi utsläppsfri el och har installerat en solcellsanläggning på kontorshusets tak. Varma använder utsläppsfri fjärrvärme som produceras genom att ta tillvara spillvärme. Detta har sänkt koldioxidavtrycket för vår egen verksamhet avsevärt. Under coronapandemin har Varmas anställda gjort få affärsresor med flyg, vilket också har bidragit till ett lägre koldioxidavtryck.

Koldioxidutsläpp i Varmas leveranskedja

Under 2021 genomförde Varma för första gången en beräkning av Scope 3-utsläppen, det vill säga en utvärdering av växthusgasutsläppen i bolagets värdekedja för att få en uppfattning av bolagets totala utsläpp. Scope 3-beräkningen utfördes i enlighet med GHG-protokollet (Greenhouse Gas).

I Varmas egna direkta utsläpp, det vill säga Scope 1, ingår bränsle till tjänstebilar och skrivarna på huvudkontoret. Scope 2 inkluderar energiförbrukningen för fastigheterna som Varma förvaltar, det vill säga indirekta utsläpp för köpt energi, som står för cirka 1,8 procent av Varmas totala utsläpp.

Beräkningen visade att ungefär 98 procent av Varmas utsläpp uppkommer i värdekedjan och omfattas därmed av Scope 3. Under 2021 uppgick Varmas Scope 3-utsläpp till ungefär 1 726 kiloton koldioxidekvivalenter (ktCO₂e), varav 95 procent utgjordes av placeringsobjektens utsläpp. Beräkningen inkluderar för placeringsobjektens del Varmas direkta aktie- och räntepaceringar. Bland dessa stod de noterade aktierna för 83 procent av utsläppen. Andra betydande källor till Scope 3-utsläpp var köpta produkter och tjänster (1,1 procent), anläggningstillgångar (2,3 procent) samt transporter och distribution (0,5 procent). Kategorin köpta produkter och tjänster inkluderar bland annat utsläpp vid underhållsarbeten som renoveringar samt utsläpp från IT-tjänster. För anläggningstillgångarna fördelades utsläppen relativt jämnt mellan renovering och nybyggnation.

Att motarbeta klimatförändringarna är ett av Varmas viktigaste hållbarhetsmål. Klimatförändringarna kräver även förberedelser och riskhantering av oss som placerare, för de påverkar affärsmöjligheterna i många branscher samt placeringsobjektens framtida värderingar.

Varmas ambition är att utveckla en koldioxidneutral placeringsportfölj åren 2020–2035.

Hantering och rapportering av klimatrisker

Varma analyserar kontinuerligt de ekonomiska riskerna och möjligheterna som klimatförändringarna medför samt klimatförändringarnas effekter. Varma har rapporterat klimatförändringarnas effekter på verksamheten enligt rekommendationer utgivna av Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) som en del av sin företagsansvarsrapport.

Kolintensitet inom aktier, företagslån och fastighetsplaceringar

Hanteringen av klimatrisker går att följa upp med hjälp av kolintensiteten, som mäts för direkta aktieplaceringar, företagslån och direkta fastighetsplaceringar.

Målet är att minska kolintensiteten, det vill säga växthusgasutsläppen i förhållande till omsättningen, bland noterade aktier och företagslån med 30 procent från 2016 års nivå fram till 2023, med 40 procent fram till 2025 och med 50 procent fram till 2027. För att uppnå klimatmålen måste utsläppen från de mest utsläppsintensiva placeringsobjekten minska årligen, eller också måste Varma minska sina innehav inom dessa tillgångar.

Vid utgången av 2021 hade kolintensiteten för aktieplaceringarna minskat med 30 procent från nivån år 2016. Minskningen av aktieplaceringarnas utsläpp har fortskridit i linje med målen i vår klimatpolicy. Vid utgången av 2021 var den viktade kolintensiteten för Varmas aktieportfölj lägre än genomsnittet för den globala aktiemarknaden. Även bland de noterade företagslånen låg kolintensitetens utveckling i linje med klimatpolicyns utsläppsmål vid slutet av 2021 och koldioxidintensiteten har minskat med 23 procent jämfört med nivån 2016.

Varma förutsätter att bolagets placeringsobjekt har en plan för utsläppsminskning och uppmuntrar i linje med TCFD företagen, särskilt i utsläppsintensiva branscher, att rapportera om hur de tar hänsyn till klimatförändringarna i sin bolagsstyrning, strategi och riskhantering.

I sin klimatpolicy har Varma ställt upp målet är göra fastigheternas uppvärmning utsläppsfri senast 2030 och fastighetselen utsläppsfri senast 2025. Vid utgången av 2021 var 26 (19) procent av fjärrvärmens och 56 (23) procent av fastighetselen utsläppsfri. För att uppnå sitt mål inledde Varma under 2020 en serie energirenoveringar i bostadshusen som bolaget äger. Värmepumpar och solpaneler installeras i 36 bostadshus, vilket kommer att minska utsläppen för Varmas hela bostadsbestånd med uppskattningsvis 48 procent före år 2023. Sammanlagt kommer renoveringarna att resultera i 1 300 bostäder med utsläppsfri värme. Vid utgången av 2021 hade totalt 14 av Varmas affärs- och kontorsfastigheter övergått till utsläppsfri uppvärmning, till exempel återvunnen fjärrvärme. I sju av dessa produceras dessutom fastighetenselen utsläppsfritt med vind- eller vattenkraft, vilket innebär att fastigheterna är helt koldioxidneutrala i fråga om energi- och elförbrukning.

Uteslutningar och skärpt ESG-uppföljning

Varma förbinder sig att avyttra placeringar i kolgruveverksamhet senast 2025 och att utesluta oljeborrning från portföljen senast 2030. Varma har sedan 2015 uteslutit direkta aktieplaceringar i företag där mer än 30 procent av omsättningen, produktionskapaciteten eller produktionen utgörs av sten- eller brunkolsbaserad verksamhet. Varma placerar inte i kolgruveverksamheter. Vid utgången av 2021 utgjordes 2,7 procent av Varmas noterade aktieplaceringar av företag, för vilka mer än 5 procent av verksamheten bygger på kol. Andelen aktier i oljeborrningsföretag var låg, 0,4 procent. Siffran inkluderar fondplaceringar.

Bland kapital- och infrastrukturfonder främjar Varma koldioxidneutralitet genom att välja fonder som identifierat fördelarna med placeringar som bidrar till kampen mot och anpassning till klimatförändringarna. Varma undviker placeringsobjekt med betydande exponering för risker orsakade av klimatförändringar.

Varma har dessutom identifierat branscher med större behov av ESG-bevakning (det vill säga högre miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsrelaterade risker). Noggrannare bevakning och analys av ESG-frågor tillämpas till exempel på vapenindustrin, alkohol- och hasardspelsföretag samt på branscher med betydande exponering för klimatrisker.

[EU:s taxonomi för hållbar finansiering och uppföljning av omställningsindustrier](#)

För att uppfylla EU:s mål om koldioxidneutralitet år 2050 har Europeiska kommissionen utvecklat regelverket kring hållbar finansiering. Lagstiftningshelheten syftar till att styra kapitalströmmar mot hållbara investeringar och samtidigt hantera klimatrelaterade ekonomiska risker samt sociala och förvaltningsrelaterade frågor. I kärnan för regleringen ligger EU:s taxonomiförordning som är ett klassificeringssystem för hållbara investeringar.

[Redovisning av placeringarnas hållbarhet som krävs av lagen](#)

Varma är ett stort företag av allmänt intresse och ska därför i sin verksamhetsberättelse inkludera en rapport över icke finansiell information. Denna rapportering presenterar även de uppgifter som krävs enligt EU:s taxonomi för hållbar finansiering. Som arbetspensionsbolag ingår Varma enligt taxonomiförordningen i kategorin icke-finansiella företag, eftersom arbetspensionsbolagen inte är auktoriserade försäkringsföretag enligt artikel 18 i Solvens II-direktivet. Varma har i enlighet med ovanstående regelverk identifierat fastighetsplaceringarna som en verksamhet som omfattas av taxonomiförordningen. Andelen omsättning från verksamhet som omfattas av taxonomin utgjorde 1 procent av den totala omsättningen. Andelen aktiveringar som omfattas av taxonomin, det vill säga fastighetsplaceringarnas nettoinvesteringar i förhållande till samtliga aktiveringar, som dessutom inkluderar ökning och minskning av materiella och immateriella tillgångar, var 100 procent. Andelen kostnader som omfattas av taxonomin av de totala rörelsekostnaderna var 2 procent.

[Frivillig rapportering av placeringarnas hållbarhet](#)

Rapporteringsramverket för kategorin icke-finansiella företag lämpar sig inte för arbetspensionsbolag som den är, och de ovan presenterade nyckeltalen som krävs enligt lagen ger inte en rättvisande bild av arbetspensionsbolagens placeringar som omfattas av taxonomin. Därför rapporterar Varma frivilligt om direkta noterade aktieplaceringar som omfattas av taxonomin.

EU har i taxonomin inkluderat de branscher som har den största potentialen att uppnå utsläppsminskningarna för att motverka klimatförändringarna. Branscherna som omfattas av taxonomin motsvarar till stor del de omställningsindustrier som Varma har definierat och identifierat bland sina placeringar sedan 2019. Dessa är olje- och gasindustrin, el- och värmeproduktion samt bil-, gruv-, betong-, kemi-, transport- och skogsbruksindustrin. Ur klimatperspektiv erbjuder dessa omställningsindustrier de största möjligheterna för utsläppsminskningar, men har samtidigt en avsevärd exponering för risker som medförs av kampen mot klimatförändringarna, till exempel regulatoriska och marknadsmässiga risker. Skogsindustrin spelar även en viktig roll i att bevara biodiversiteten.

Vid utgången av 2021 bestod uppskattningsvis 66 procent av varmas direkta noterade aktieplaceringar av verksamheter som omfattas av taxonomin (bolag med omsättning som omfattas av taxonomin). Bland dem var andelen av omsättningen som omfattas av taxonomin i genomsnitt 44 procent.

[Scenarioanalyser för aktie- och företagslåneplaceringar](#)

Varma har utfört olika typer av scenarioanalyser som bygger på internationella klimatmodeller för att bedöma hur väl våra placeringar överensstämmer med målen i Parisavtalet. Vi använder analysresultaten som bland annat vid uppställande av klimatmål.

År 2021 införde Varma ett nytt verktyg för analys av klimatrisker. Verktuget används för att bedöma kostnader och möjligheter samt fysiska risker som klimatförändringarna medför inom olika tillgångsklasser. Klimatrisker har betydande konsekvenser för många företags affärsmodeller och lönsamhet, och deras framtida utveckling har varit svår att bedöma med konventionella retrospektiva analyser. Tanken med Varmas nya verktyg är att undersöka hur olika temperaturökningsscenarier potentiellt påverkar marknadsvärdet för placeringarna.

Lagstiftning och andra politiska åtgärder samt företagens egna och branschövergripande klimatinsatser påverkar olika branscher på olika sätt. Branscherna som kommer att påverkas mest (omställningsindustrierna) är naturligtvis de som producerar en stor andel av de globala utsläppen och därför har en betydligt större exponering för risker orsakade av klimatinsatserna, till exempel regulatoriska risker och marknadsrisker. Å andra sidan kan de besitta patent och därigenom gynnas av utsläppsminskningarna under kommande år.

Varmas scenarioanalys för aktieplaceringarna visar att både de potentiella negativa och positiva effekterna är störst i ett temperaturscenario, där övergången till ett koldioxidsnålt samhälle är starkast. De negativa konsekvenserna är mindre och de positiva större för Varmas noterade placeringar i alla scenarier jämfört med den globala aktiemarknaden.

Varma har även utnyttjat framtidsblickande data genom att analysera de uppskattade framtida utsläppen enligt Scope 1, 2 och 3 för sina noterade aktieplaceringar. Dessutom har vi analyserat hur stora koldioxidutsläpp företagen kan ha åren 2020–2070 i ett scenario där man genom internationella avtal strävar efter att begränsa temperaturökningen till två grader fram till år 2100. Enligt analysen ligger Varmas noterade aktieplaceringar i linje med en uppvärmning på 2,3 grader, medan motsvarande siffra för den globala aktiemarknaden är 2,9.

Scenarioanalyser för fastighetsplaceringar

Analys av såväl omställningsrisker som fysiska risker orsakade av klimatförändringarna har gjorts för Varmas fastigheter. Utvecklingen av växthusgasutsläppen för Varmas fastighetsbestånd undersöktes senast hösten 2021 genom en analys som inkluderade koldioxidutsläppen från uppvärmning och elförbrukning i Varmas lokaler och bostäder. I analysen definierades först en basutveckling som förutspår den sannolika utsläppsutvecklingen utan ytterligare åtgärder från Varmas sida, förutom köp av utsläppsfri el i nuvarande omfattning. Analysen inkluderade även ett scenario med värmepumpar, där 40 procent av fjärrvärmeförbrukningen ersätts med olika typer av värmepumpar fram till år 2030.

Enligt basutvecklingen kommer koldioxidutsläppen för Varmas fastighetsbestånd att minska med uppskattningsvis 71 procent från nivån år 2020 fram till år 2030. Utsläppsfaktorn för fjärrvärme förväntas minska radikalt under detta årtionde, eftersom merparten av fjärrvärmebolagen som levererar värme till Varmas fastigheter har meddelat att de kommer att vara fullständigt eller närapå koldioxidneutrala före 2030 eller 2031. Om utsläppsfri el och värme används i samma omfattning som 2020 kommer fastighetsbeståndets totala utsläpp att minska med uppemot 90 procent fram till år 2035.

Enligt analysen ligger utsläppen för Varmas fastighetsbestånd även enligt basutvecklingen i linje med 1,5-gradersmålet enligt Science Based Targets (SBT). Varma har goda förutsättningar att uppnå sitt mål om en koldioxidneutral placeringsportfölj vad gäller Scope 1 och 2 utsläpp senast 2030. På kort sikt kan fastighetsportföljens utsläpp minska avsevärt genom en övergång till elbaserad uppvärmning, till exempel jordvärme, samt genom att köpa koldioxidneutral fjärrvärme och utsläppsfri el.

Hösten 2021 uppdaterade Varma sin analys om fysiska klimatrisker på direkta fastighetsplaceringar. Av Varmas direkt ägda fastigheter finns 70 procent i huvudstadsregionen, och av dem ligger praktiskt taget alla på cirka 10 kilometers avstånd från kusten, vilket innebär att de utsätts för större klimatbelastning än fastigheter i övrigt. Förutom risker för kustöversvämningar innebär det även fuktrelaterade utmaningar på grund av till exempel slagregn och kraftig vind. Enligt klimatmodeller uppskattas slagregn bli vanligare i kustområden. Vi beaktar detta i samband med fastighetsinspektioner och vid val av fasadlösningar till nya byggnader. Förutom val av fasadmateriäl beaktar vi även andra detaljer som påverkar väderbeständigheten, till exempel design och utförande av takrännor och knutpunkter mellan olika material.

Klimatförändringarna kommer att medföra ökad nederbörd och kraftigare skyfall i Finland. Samtidigt kommer dagvattenöversvämningar orsakade av regn och snösmältning att bli mer frekventa. Städer, stadsplanerare och byggnadstillsynsmyndigheter ansvarar för dagvattenhanteringen, men som fastighetsägare är det Varmas uppgift att se till att dagvattenhantering och dagvattenavledning beaktas i byggnadsritningar.

År 2021 genomfördes en kartläggning av risker för kustöversvämningar för Varmas fastighetsportfölj och slutsatsen var att riskerna är låga. År 2100 kommer bara fem av Varmas fastigheter att vara utsatta för måttliga risker med en återkomstfrekvens på en gång per tusen år. Varma beaktar risker för kustöversvämningar särskilt vid nybyggen och köp av nya byggnader.

År 2021 analyserade Varma även omställningsrisker orsakade av klimatförändringarna för sina fastigheter för att identifiera de viktigaste politiska, teknologiska, marknadsmässiga och ryktesrelaterade riskerna samt bedöma deras storlek. Analysen identifierade fyra risker som klassificeras som höga: effekterna av energi-effektivitetskraven i EU:s energieffektivitetsdirektiv (EED, Energy Efficiency Directive) på investeringskostnader och fastighetsvärdet för nya byggnader och vid totalrenoveringar, högre utsläppsriktpriser och därmed dyrare fjärrvärme och el samt effekten av högre utsläppsriktpriser på materialpriser, till exempel betong och bränsle.

Dyrare utsläppsriktpriser skulle ha vittomfattande konsekvenser för byggnadernas investerings- och driftskostnader. När det gäller fastighetsvärden kan Varma dock dämpa effekterna genom långvarigt ägande. Ett sätt att förbereda sig på ökade materialkostnader är att aktivt leta efter nya sätt att använda klimativänliga material. Varma kan kompensera för ökade energikostnader genom småskalig lokal elproduktion.

Möjligheter skapade av klimatförändringarna: klimatallokering

Klimatförändringarna skapar även nya avkastningsmöjligheter. Varma sammanställer en klimatallokering bestående av olika tillgångsslag som bland annat inkluderar placeringsobjekt som gynnas av kampen mot klimatförändringarna, vars verksamhet inte resulterar i betydande utsläpp av växthusgaser eller som har tydliga mål för att minska sina utsläpp. Målet är att denna allokering ska utgöra 20 procent av placeringsportföljen senast 2025.

År 2021 identifierade Varma placeringsobjekt som kan inkluderas i klimatallokeringen utgående från bransch, producerade produkter och tjänster eller uppställda utsläppsmål. Vid utgången av 2021 utgjorde klimatallokeringen 18,2 (12,4) procent av hela placeringsportföljen. Allokeringen inkluderar bland annat placeringar i företag som ställt upp mål baserade på klimatvetenskap i enlighet med SBT-ramverket för att minska sina utsläpp. Klimatallokeringen omfattar även Varmas placeringar i gröna obligationer, där kapitalet inriktas på att finansiera miljövänliga investeringar. Dessutom inkluderar allokeringen de av Varmas fastigheter som använder utsläppsfri värme och el. Vid utgången av år 2021 inkluderade allokering 13 (7) kontors- och affärsbyggnader och 8 (0) bostadsfastigheter.

Biodiversitetsutredningar för Varmas placeringar

År 2020 utfördes en preliminär biodiversitetsutredning för Varmas placeringsportfölj. Utredningen inriktades på skogsföretag eftersom de har en direkt påverkan på markanvändningen. Utredningen visade att alla skogsföretag som Varma äger aktier i har tagit hänsyn till biodiversiteten i sina hållbarhetsprinciper. I utredningen konstaterades dock att det tills vidare saknas enhetliga nyckeltal för biologisk mångfald ur placerarsynpunkt.

Under 2021 fortsatte utredningen med en kartläggning av vilka risker biodiversitetsförluster kan medföra för placerare inom olika branscher, t.ex. till följd av förlust av biologisk mångfald, förändringar i markanvändningen och utrotningshotade arter. Dessutom undersöktes olika åtgärder som företag kan vidta för att förebygga förlust av biologisk mångfald.

Utredningen identifierade fyra teman som placerare kan beakta för att minska sin påverkan på biodiversiteten. Dessa teman är hållbar användning och skydd av vattenresurser och naturresurser i haven, övergång till cirkulär ekonomi, förebyggande och minskning av miljöföroreningar samt skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

Bevarande av biodiversiteten kräver mer uppmärksamhet i vissa branscher än andra. År 2022 kommer Varma att ta fram en vägkarta för bevarande av biodiversiteten. Vägkartan kommer att inkludera nyckeltal för att identifiera vilka företag som inte exponeras för biodiversitetsrelaterade risker eller som är branschledande i att motverka förlust av biologisk mångfald samt jämföra hur olika företag utvecklar lösningar för att stoppa utarmningen av biologisk mångfald.

Task Force for Nature-related Financial Disclosures (TNFD) är ett internationell rapporteringsramverk för biodiversitet. Förutom TNFD-ramverket ingår bevarande av den biologiska mångfalden även i EU:s taxonomi, som klassificerar placeringar utifrån deras miljömässiga hållbarhet. Skydd och återställande av den biologiska mångfalden är ett av miljömålen för taxonomin.

Utsikter inför framtiden

Den globala ekonomiska tillväxten fortsätter, även om den snabbaste tillväxtfasen är bakom oss. Hanteringen av den globala pandemin och eliminering av flaskhalsar i leveranskedjorna kommer att vara avgörande för den ekonomiska utvecklingen. Inflationen har tilltagit, särskilt i USA. Penningpolitiken och dämpning av inflationen kommer att diktera de ekonomiska utsikterna för 2022. I Europa kan osäkerhet dessutom orsakas av växande geopolitiska spänningar och ekonomiska sanktioner.

Tillgångsvärdena har fluktuerat på marknaderna efter räkenskapsperiodens slut. En åtstramning av penningpolitiken kommer att jämna ut utsikterna för företagen samtidigt som den snabbaste tillväxttoppen redan är passerad. Varmas starka solvens ger oss förutsättningar för framgångsrik placering av pensionsmedlen.

Sysselsättningsgraden i Finland har stärkts och kommer framöver att bli svårare att höja ytterligare när den snabbaste konjunkturuppgången mattas av. Finlands offentliga ekonomi stod sedan tidigare inför stora hållbarhetsutmaningar och coronakrisen har ökat den offentliga skuldsättningen ytterligare.

Varmas ekonomiska situation och solvensställning stärktes ytterligare under 2021. Den starka solvensen skyddar bolaget och ger oss spelrum vid beslut om placeringstillgångarnas allokering även i framtiden.